

ΜΑΙΡΗ ΚΟΝΤΖΟΓΛΟΥ

Με

ΝΥΧΤΑ

ΣΤΟ

ΒΙΒΛΙΟΠΟΛΕΙΟ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Κάθε φορά που ξεκινάει ένα καινούργιο βιβλίο –και η λέξη «ξεκινάει» έχει πολλές σημασίες–, ένα παράξενο συναίσθημα την κατακλύζει.

Αυτό που επικρατεί μέσα της είναι αγωνία, ένα ανεπαίσθητο σφίξιμο στο στομάχι και μια τεράστια αδημονία. Η αδημονία ίσως είναι και το πιο έντονο συναίσθημα. Όπως όταν ετοιμάζεσαι να κάνεις ένα ταξίδι που επιθυμώσεις παράφορα και από τη μια ελέγχεις ξανά και ξανά αγκωμένη αν τα πήρες όλα σωστά –εισιτήριο, διαβατήριο, γυαλιά ηλίου, σκουφί, μαγιό, βιβλία, χάρτες, άνετα παπούτσια και οτιδήποτε άλλο νομίζεις πως θα σου είναι απαραίτητο–, ενώ από την άλλη κάνεις ήδη σχέδια για το πώς θα περάσεις, ποια μουσεία θα επισκεφθείς, σε ποια ακρογιαλία θα κολυπήσεις, πού θα κάνεις τις βόλτες σου, πού θα πιεις ένα αξέχαστο ποτό υπό τους ήχους κιθάρας που θα παίζει ένα παθιασμένο φλαμέγκο και –κυρίως αυτό– υπό τα βλέμματα του πιο γοητευτικού άντρα που θα έχεις συναντήσει ποτέ στη ζωή σου.

Παρ' όλο τον σχεδιασμό και τις λεπτομερείς ετοιμασίες, το ξεκίνημα ενός καινούργιου βιβλίου –όπως και η αναχώρηση για ένα ταξίδι– ποτέ δεν ξέρει πώς θα εξελιχθεί και αγνοεί παντελώς πού θα την οδηγήσει, σε ποια ακτή ονείρων θα την ξεβράσει μισοπνιγμένη από τη συγκίνηση, σε πόσες βουνοκορφές θα την ανεβάσει για να αγναντέψει τις πεδιάδες των ιστοριών κάτω από τα πόδια της. Όπως επίσης, γνωρίζοντας εκ των προτέρων ότι θα ταυτιστεί απόλυτα με τους ήρωες, ανεξάρτητα αν είναι γυναίκες ή άντρες, γέροι ή μικρά παιδιά, σκληροί ή καλοκάγαθοι άνθρωποι, αν συμφωνεί ή όχι με τις απόψεις και τις δοξασίες τους,

αρχίζει να δονείται από τα συναισθήματα των ηρώων, εκείνα που μαντεύει πως θα νιώσουν στην εξέλιξη της ιστορίας.

Σάββατο βράδυ στα μέσα του Σεπτέμβρη, και το αεράκι, που ώρες ώρες γίνεται πιο ψυχρό, μπαίνει από το παράθυρό της.

Σάββατο βράδυ στα μέσα του Σεπτέμβρη, περασμένη η ώρα, μπορεί και μετά τις δύο τα μεσάνυχτα και ύπνος δεν της κολλάει, κάτι κοχλάζει μέσα της, κάτι τόσο γνώριμο όσο και άγνωστο μαζί, γιατί κάθε φορά μεταλλάσσεται και την μπερδεύει. Κάτι που ίσως και να μη θέλει ακριβώς να το εξηγήσει – προς τι η ερμηνεία και η διάγνωση;– αφού το άγνωστο πάντα την ερέθιζε και την προσέλκυε.

Σάββατο βράδυ στα μέσα του Σεπτέμβρη, η νύχτα σύμμαχος και φωλιά της, το φεγγάρι στη χάση του, τώρα θα ανοίξει το καινούργιο της βιβλίο, γιατί, όπως έλεγε και ο μεγάλος συγγραφέας Χόρχε Λουίς Μπόρχες «Ο Θεός μου έδωσε ταυτόχρονα τα βιβλία και τη νύχτα».*

* Ο Αργεντινός συγγραφέας έλεγε την παραπάνω φράση όταν μιλούσε για την τύφλωσή του, η οποία συνέπεσε με τη συστηματική ενασχόλησή του με τη συγγραφή.

Το πούσι

Σέρνει τα νυσταγμένα της βήματα προς την τζαμαρία και κοιτάζει έξω. Ένα άσπρο τίποτα καλύπτει τα πάντα και αμέσως είναι σίγουρη πως αυτό είναι υπαίτιο για τα βαριά της βλέφαρα, που κάθε τόσο κλείνουν από τη νύστα και τη βαρεμάρα. Κουνάει το κεφάλι, συνέρχεται κάπως, ξανακοιτάει τη γιορτή του σύννεφου, κάτι σαν τη «γιορτή του κρασιού» στο πιο άκεφο όμως.

Νύχτα βουτηγμένη στην ομίχλη, κουσούρι και σήμα κατατεθέν της πόλης, αυτή η ομίχλη που κάνει τους κατοίκους να βυθίζονται σε μια αδρανή νηφαλιότητα για την οποία τους κατηγορούν αλλά δεν τους νοιάζει. Όπως ούτε της ίδιας της κοστίζει, αν και μετά μανίας παρακολουθεί τις φάσεις της σελήνης, δεν της κοστίζει που απόψε είναι ολόγιομο και δεν θα το δει.

Την ομίχλη τη σκέφτεται σαν το μαλλί της γριάς που τόσο της άρεσε όταν ήταν μικρή –λες να 'ναι το ίδιο γλυκιά;– κι αντιστέκεται στην παρόρμηση να βγει έξω με τη γλώσσα προτεταμένη και να τη δοκιμάσει. Ή μήπως η παρόρμηση της αυτή είναι απλώς μια δικαιολογία για να διαπιστώσει αν μπορεί να κρατηθεί και να μη ρίξει ού-τε μί-α ματιά απέναντι, μπας και τον δει εκεί. Ού-τε μί-α!

«Δεν πάω καλά» μονολογεί, σιγά να μην τον έβλεπε, η

ομίχλη που καλύπτει ολόκληρη την πόλη –τα ξέρει τα χούγια της, όλοι τα ξέρουν– σ’ αυτή τη φάση είναι αδιαπέραστη. Άφησε που... έκτοτε δεν τον είχε ανταμώσει, πάει περισσότερο από χρόνος.

Επιστρέφει στη θέση της. Και τι δεν θα ’δινε να ήταν στο κρεβάτι της τώρα. Ή στην αγκαλιά του...

Και αγνοεί τη φωνούλα που ρωτάει ποιον εννοεί ακριβώς, προσποιούμενη ότι αφουγκράζεται τους βραχνούς χτύπους του ρολογιού.

Δώδεκα. Και άνθρωπος ακόμη δεν έχει φανεί. Η νύχτα προβλέπεται ανιαρή.

Ώστε στην αγκαλιά του, ε;

«Τα θέλω όλα, τ’ ακούς; Όλα! Γιατί, αλλιώς, θα σου ρίξω!»

Κάτι σκάλιζε στα ράφια των Λατινοαμερικάνων και δεν είχε καν προλάβει να στρέψει το κεφάλι με το που ακούστηκε ο ήχος που ειδοποιεί για τις αφίξεις.

Η καρδιά της πάει να σπάσει και τα ρουθούνια της μπουκώνουν από μια μυρωδιά γνωστή... Που όμως αυτή τη στιγμή, ξαφνιασμένη και τρομαγμένη, αδυνατεί να την προσδιορίσει.

Λες αυτό να είναι το τέλος όπως είχε προβλέψει η Πυθία... ε... συγγνώμη, η μάνα της –το ίδιο είναι, άκουσέ με– μαζί με όλα τα άλλα για τη ζωή της; Θα διανυκτερεύεις, κορίτσι πράμα; Είσαι με τα καλά σου! Ξέρεις πόσοι παράξενοι και παράνομοι κυκλοφορούν τη νύχτα; Βιαστές, κλέφτες, ανώμαλοι, πρεζάκηδες, διεστραμμένοι, λαθρομετανάστες! Της το απαγόρευε.

Όπως πάντα, το ρήμα «απαγορεύω», όταν έβγαινε από τα συγκεκριμένα χείλη έφερνε τα ακριβώς αντίθετα αποτελέσματα. Φυσικά και δεν την άκουσε, από νήπιο έκανε του κεφαλιού της, τώρα θα κώλωνε; Η ανυπακοή στις μητρικές εντολές και τις παραινήσεις μερικές φορές της είχε βγει σε καλό, τις περισσότερες όμως είχε φάει τα μούτρα της. Αλλά δεν άλλαξε μυαλό. Το γιατί θα το διερευνούσε αργότερα, τώρα ίσως και να κινδύνευε η σωματική της ακεραιότητα, μπορεί και η ζωή της. Τα μούτρα της, προ πολλού, τα 'χε φάει, το είπαμε αυτό.

Λες να είναι το τελευταίο βράδυ μου, που τραγουδάει ο Καζαντζίδης, αναρωτιέται... Να το γυρίζει στην πλάκα είναι ο μηχανισμός που έχει εφεύρει το μυαλό της για να αντικρούσει τον φόβο. Αίσθημα τακτικό από τότε που άρχισε να διανυκτερεύει. Με την πλάκα μέχρι τώρα τα έχει καταφέρει να βγαίνει πάνω από τον φόβο, να βρίσκει τη δύναμη να τον ελέγξει.

Έτσι και τώρα, αφού ψαρέψει το μυαλό της από την ομίχλη, το ρίχνει στο καλάθι του κεφαλιού της, που και άδειο δεν το λες, ούτε όμως και ξεχειλισμένο, ειδικά τώρα τελευταία που δεν ξέρει την τύφλα της σχετικά με το τι της γίνεται. Πάντως την αυτοκυριαρχία της τη βρίσκει.

Κόμποι ιδρώτα έχουν σκαλώσει στα φρύδια του – καθόλου απορροφητικά, λειτουργεί και πάλι ο μηχανισμός, χωρίς όμως να πάει στράφι η αυτοσυγκέντρωσή της. Το πρόσωπο χλωμό, τα μάτια πίσω από τα γυαλιά με τον σурμάτινο σκελετό τρικυμισμένα αλλά, παρά την υγρασία που θα περίμενες να τις έχει σβήσει, πετούν εκατομμύρια σπίθες. Σίγουρα απέναντί της βρίσκεται ένας πολύ έξυπνος άνθρωπος.

Η κατά κάποιον τρόπο αυθαίρετη σκέψη την ησυχάζει παρά το γεγονός ότι μόλις την έχει απειλήσει ότι θα της ρίξει επειδή τα θέλει όλα. Και η μυρωδιά... σχεδόν άρωμα δηλαδή... συνεχίζει να ερεθίζει την όσφρησή της.

Ο νεαρός –έως είκοσι τον κάνει, λεπτό παραπάνω– με τρεμάμενα χέρια της χώνει στη μούρη μια διάπλατα ανοιγμένη τσάντα, σαν εκείνες που παίρνεις στο ΙΚΕΑ, απόλυτα πεπεισμένος πως δεν θα σου χρειαστεί, αφού έχεις πάει μόνο για να ρίξεις μια ματιά και καταλήγεις σέρνοντάς την προς το ταμείο γεμάτη με γλαστράκια, πιάστρες κουζίνας, κορνίζες, σουβέρ, σουπλά και πολύχρωμα κουτιά για την τακτοποίηση και φύλαξη της αλληλογραφίας σου – κι ας λαμβάνεις μόνο SMS και μηνύματα στο messenger.

Ο νεαρός κουνάει νευρικά τα χερούλια της τσάντας.

«Θα σ' τα δώσω...» του λέει με φωνή σχεδόν μητρική. «Θα σ' τα δώσω... αν και να ξέρεις ότι μ' αυτά άλλοι περνάνε χρόνια και χρόνια...»

Ο νεαρός, χωρίς να την κοιτάει, διατείνεται ότι τα έχει ανάγκη, αλλά δείχνει κάπως σαν να μετανιώνει για ό,τι πάει να κάνει, γέρνει λίγο από το βάρος της απόφασής του, όχι πολύ, να, σαν τον πύργο της Πίζας που αιώνες μένει έτσι χωρίς να αποφασίζει να πέσει.

Διαπιστώνοντας αυτή την αλλαγή στην αποφασιστικότητα του τον ρωτάει πότε τα ξεκίνησε και εκείνος ξεσφίγγοντας τις γροθιές του:

«Πάνε χρόνια... από παιδί... Μόλις πήγα στο σχολείο...» και γυρίζει να κοιτάξει πίσω του ανήσυχος.

Τίποτα, κανείς δεν έρχεται, μόνο η ομίχλη περιμένει υπομονετικά έξω από την παλιά ξύλινη πόρτα που με πείσμα το αφεντικό δεν αποφασίζει να την αντικαταστήσει. «Μα θα σε

κλέψουν!» προσπαθούν να τον συνεντίσουν οι φίλοι του. «Μακάρι!» εύχεται εκείνος και δηλώνει ότι θα υιοθετήσει τον κλέφτη.

«Έχεις κάποια προτίμηση;» προσπαθεί να κερδίσει χρόνο, σε λίγο πιθανόν να εμφανιστεί ο Λεωνίδας, έτσι της είχε υποσχεθεί αόριστα φεύγοντας.

Θα πήγαινε για τσίπουρα με τους κολλητούς του, όλοι κατά πολύ μεγαλύτεροί του. Όχι πως αυτός είναι και τόσο νέος. Αλλά... Αμέσως βάζει φρένο στο μυαλό της το αχαλίνωτο, πώς γίνεται να ξεφεύγει συνέχεια, είναι δυνατόν μια τέτοια στιγμή να σκέφτεται ότι ο Λεωνίδας, σε σχέση με τους φίλους του, έχει κορμί λαμπάδα; Επίσης... Αυτό πώς της ήρθε τώρα;

Ας το πάρει από την αρχή. Οι φίλοι του Λεωνίδα είναι κάποιοι, όχι και πολύ νέοι πια, κουλτουριάρηδες. Πφ! Τη σιχαίνεται τη λέξη, κατάλοιπο της μάνας της κι αυτή –άσε τους κουλτουριάρηδες και κοίτα να βρεις κανένα καλό παιδί να παντρευτείς!– που μαζί τους ο Λεωνίδας κάνει ατέρμονες συζητήσεις, ενώ βρίζουν συνέχεια το σύστημα. Τη Δεξιά, την Αριστερά, τα κέντρα και τα άκρα πάσης φύσεως, μαδώντας τα γένια τους.

Μ' αυτούς θα πήγαινε για τσίπουρα και της είχε πει ότι στην επιστροφή μπορεί και να περνούσε αποκεί. Αποδώ δηλαδή. Θυμάται πώς την κοιτούσε όταν της έδινε εκείνη την αόριστη υπόσχεση και αισθάνεται κάτι σαν απογοήτευση. Δεν είχε αντιδράσει, δεν είχε υπερθεματίσει, ναι, έλα, θα περιμένω. Τίποτα.

Ένα μικρό κύμα πίκρας την κατακλύζει καθώς θυμάται πώς την κοιτούσε ο Λεωνίδας όταν της έδινε εκείνη την αόριστη υπόσχεση. Παράξενα την κοιτούσε και... και οπωσδή-

ποτε επίμονα. Εκείνη όμως δεν είχε αντιδράσει, γιατί, ρε γαμώτο!

«Καμία προτίμηση!» την επαναφέρει ο νεαρός. «Απολύτως καμία! Κάτι νύχτες σαν κι αυτήν, που η ομίχλη με τη σιωπή της μπορεί και να με κάνει να τρελαθώ και η μοναξιά χτυπάει κόκκινο, δεν έχω προτιμήσεις! Δεν διαλέγω! Παίρνω ό,τι μπορώ να βρω!» Του λέει ότι θα έπρεπε να επιλέγει και καταλήγει βιαστικά στο συμπέρασμα πως το παιδί δεν είναι αποδώ, οι συμπολίτες της όχι μόνο είναι συνηθισμένοι σ' αυτό το καιρικό φαινόμενο και σπάνια τους δίνει στα νεύρα, αλλά επιπλέον το αγαπούν κιόλας. Απόδειξη ότι για την ομίχλη, που ειδικά τέτοια εποχή τους βυθίζει σε νιρβάνα, έχουν γράψει εκατοντάδες διηγήματα, μυθιστορήματα, ποιήματα και τραγούδια.

«Θα έπρεπε να διαλέγεις...» επαναλαμβάνει, προσπαθώντας να κερδίσει χρόνο, στο μεταξύ έχει θυμηθεί το όνειρό της, θα 'ταν γύρω στα δεκατρία, το όνειρο και η κάψα της να γίνει σαν εκείνους τους Αμερικάνους αστυνομικούς στις ταινίες που παίζονταν στην τηλεόραση, να γινόταν κι αυτή σαν τους αστυνομικούς που παραμύθιαζαν τον εγκληματία και τον έκαναν να παραδώσει τους ομήρους χωρίς να ανοίξει ρουθούνι.

Η αγάπη της όμως για τα βιβλία και η –απόλυτη και πιθανόν άδικη– άποψη του πατέρα της ότι οι αστυνομικοί είναι όλοι ανεξαιρέτως καθάρματα είχαν συντελέσει στην απόφασή της να σπουδάσει βιβλιοθηκονομία και πήγε στράφι το όνειρο της αστυνομικής. Βιβλιοθηκονόμος λοιπόν και η μάνα της είχε πέσει ξερή όταν της το ανακοίνωσε, δεν μπο-

ρούσε να φανταστεί ότι η κόρη της, πρώτη μαθήτρια, παρακαλώ, θα ξεσκόνιζε βιβλία! Αν έβρισκε δηλαδή ποτέ...

Και δεν είχε προλάβει να ολοκληρώσει την πρότασή της γιατί είχε λιποθυμήσει.

Τρίβοντας ψύχραιμη τους καρπούς της μάνας είχε ρωτήσει τον πατέρα της, αν εννοούσε ότι δεν θα έβρισκε ποτέ δουλειά ή αν δεν θα έβρισκε σκόνη. Και όχι, δεν είχε ταραχτεί, αυτού του είδους οι σκηνές ήταν συνηθισμένες στο σπίτι τους. Η κυρά Δώρα, η μάνα της, όταν δεν συμφωνούσε με κάτι και οι άλλοι επέμεναν, διάλεγε τη λιποθυμία σαν μέσον επίτευξης του σκοπού της, πράγμα που συνήθως έπιανε.

«Κι όμως, θα έπρεπε να διαλέγεις...» επαναλαμβάνει στον νεαρό, τώρα ακόμα πιο απαλά, με το μυαλό στο αφεντικό της, αυτή είναι η λατρεμένη της συζήτηση μαζί του. Δηλαδή όλες οι συζητήσεις μαζί του είναι αγαπημένες...

Όσο για τον Άδωνη, τον καλό της... Εντάξει, αυτόν που θέλει να σκέφτεται, καμιά φορά έστω και με το ζόρι σαν «πρώην καλό της», με τον Άδωνη, τις ελάχιστες φορές που κάνανε κάποια συζήτηση, ήταν μόνο για τα μέρη όπου εκείνος ονειρευόταν να ταξιδέψει. Συνοδεύοντας την ομάδα του πάντα, πράγμα που της είχε φανεί απίστευτο. Είχε επιμενίει πάντως, υπήρχε περίπτωση –ελπίδα, εννοούσε– να έπαιξε ο ΠΑΟΚ με μια ομάδα στη Σαντορίνη; Γιατί ήταν ερωτευμένη και, έχοντας καταπιεί τον μύθο, πίστευε ότι μόνο εκεί έπρεπε να πάει.

Ο Άδωνης όμως ήταν κατηγορηματικός. Ουδεμία περίπτωση. Η ομάδαρά του έπαιξε μόνο στην Άλφα Εθνική.

Παντελώς άσχετη με τα ποδοσφαιρικά εκείνη, δεν είχε

κοιμηθεί δυο μερόνυχτα προσπαθώντας να βρει απάντηση στο πώς ήταν τόσο σίγουρος ότι ο ΠΑΟΚ δεν θα έπαιζε ποτέ με μια μικρή ομάδα. Το σκεφτόταν για κάνα δεκάλεπτο και μετά είχε ξημερωθεί προσπαθώντας να απαντήσει στον εαυτό της αν ήταν σίγουρα ερωτευμένη μαζί του. Στρείδι εκείνος, ο εαυτός της, η αφεντιά της δηλαδή, δεν μπόρεσε –ή δεν θέλησε– να δώσει απάντηση. Ύστερα έπιασε το καλοκαιράκι και ξεχάστηκε πάλι το θέμα.

«Κοίτα, η θεωρία της μη προτίμησης και του όλα τα σφάζω, όλα τα μαχαιρώνω δεν μου αρέσει. Και όταν αφορά αυτά...» δείχνει τηνπραμάτεια πάνω στον πάγκο «και σε άλλα πολλά πράγματα. Στη μουσική, για παράδειγμα. Γίνεται να τρελαίνεσαι για την... για τη Ριάνα, ας πούμε, αλλά να τη βρίσκεις και με τον Βαμβακάρη;» και βιάστηκε να σιωπήσει, μια φωνούλα μέσα της αναρωτιόταν αν γίνεται και με τον Άδωνη και με τον Λεωνίδα...

Για να είναι δίκαιη και να αυτοστριμωχτεί συμπληρώνει πως το ίδιο ισχύει και με τους ανθρώπους.

Ο νεαρός σκέφτεται λίγο.

«Σύμφωνοι γι' αυτά...» και κοιτάει ό,τι βρίσκεται πάνω στον πάγκο. «Συμφωνώ πως πρέπει να είμαστε επιλεκτικοί, άρα να έχουμε διαμορφώσει κριτήρια και γούστο. Όταν μπορείς όμως, όταν δεν έχεις πάθει αυτό που μου συμβαίνει εμένα τούτη τη στιγμή. Όταν δεν έχεις στερητικό σύνδρομο, όταν δεν τρέμουν τα χέρια σου, όταν δεν αναβοσβήνει το μυαλό σου, όταν τα μάτια σου δεν βγάζουν σπίθες επειδή θέλουν να χωθούν μέσα τους. Όταν το άσπρο σύννεφο δεν κρύβει το φεγγάρι. Σύμφωνοι και για τα τραγούδια, τη μου-

σική γενικά. Αλλά με τους ανθρώπους; Τι θέλεις να πεις όταν λες ότι πρέπει να τους επιλέγουμε. Είναι πάντα δική μας επιλογή οι άνθρωποι του περιβάλλοντός μας;»

Η σακούλα πέφτει στο πάτωμα και εκείνος βάζει το χέρι μέσα στο μοντγκόμερι. Χλωμιάζει –όπλο;– αλλά το παιδί χαμογελάει. Τσιγάρο. Επιτρέπεται;

Του δίνει την άδεια, ώρα που είναι... Και ούτε θέλει να τον εξαγριώσει. Φυσάει τον καπνό προς το ταβάνι εκεί όπου ένας παλιός ανεμιστήρας γυρνάει αργά τη σκουριασμένη φτερωτή του. Τόσο βραδυκίνητη και τόσο σκουριασμένη που καμία διαφορά δεν κάνει στην ατμόσφαιρα, γι' αυτό και είναι σε λειτουργία χειμώνα καλοκαίρι. Γιατί ο Λεωνίδας, λάτρης του κινηματογράφου, ζήλευε πάντα τους ανεμιστήρες που έβλεπε στα γραφεία των ντετέκτιβ σε κάτι ασπρόμαυρες ταινίες και ήθελε να αποκτήσει έναν τέτοιο. Ανεμιστήρα, όχι ντετέκτιβ. Οπότε τώρα, ειδικά αν είναι παρών, τον θέλει να λειτουργεί, ταιριάζει με την όλη ατμόσφαιρα.

Αυτός δε, ο ανεμιστήρας, όχι ο Λεωνίδας, είχε σταθεί η αφορμή να γνωρίσει η Θεολογία τον Άδωνη. Είχε μπει ένα βραδάκι, λίγο καιρό αφότου έπιασε δουλειά. Φορούσε πολιτικά και, χωρίς καλησπéρες και εισαγωγές, την είχε ρωτήσει απότομα πού τον είχε βρει. Ο τρόπος του είχε κάνει το μάτι της να γυαλίσει, θύμωνε με όσους της μιλούσαν κατευθείαν στον ενικό αλλά γνώριζε ότι ήταν ιδιοτροπία της. Συνομιλικοί έμοιαζαν, πώς έπρεπε δηλαδή να της μιλήσει; «Χαριτόβρυτε δεσποσύνη, θα επιθυμούσα να σας απευθύνω μίαν ερώτησιν;» Τέλος πάντων...

Μαζεύει και πάλι τα μυαλά της που τρέχουν σκοντάφτοντας στην ομίχλη προς λανθασμένη κατεύθυνση και τα γυρίζει ολοταχώς στο θέμα της διακόσμησης του καταστήματος. Στο

κυρίως θέμα, δηλαδή στον νεαρό που μέχρι πριν από λίγο την απειλούσε να του δώσει το εμπόρευμα, θα της χρειαστούν λίγα δευτερόλεπτα ακόμη για να τα γυρίσει.

Το αφεντικό της, όπως της είπε κάποιος από τους φίλους του, μετά την απόκτηση του ανεμιστήρα μετέτρεψε σιγά σιγά το μαγαζί και το έκανε όπως είναι σήμερα: σαν σκηνικό θεατρικής παράστασης. Αυτή τη σκέψη είχε κάνει και εκείνη μόλις πάτησε το πόδι της εκεί, σίγουρα επηρεασμένη από την τοποθεσία του. Δυο βήματα από το μεγαλύτερο θέατρο της πόλης. Ο Λεωνίδας είχε βάλει ξύλινα στόρια στη βιτρίνα, από αυτά που κανείς δεν κατασκεύαζε πια. Όμως δεν είχε παραιτηθεί, έψαξε και βρήκε τον τέλειο μάστορα –εννοείται, συνταξιούχο–, και εκείνος τα είχε φτιάξει με απίστευτο κέφι, μεράκι και ακρίβεια. Σύντομα τα ξύλινα στοράκια ξεθώριασαν από τον ήλιο, που τα έγλειφε με ικανοποίηση για πολλές ώρες καθημερινά και ο Λεωνίδας ήταν πανευτυχής. Το αποτέλεσμα τον δικαίωνε, έτσι τα είχε ονειρευτεί, λεπτεπίλεπτα και ξεθωριασμένα, γι' αυτό και είχε αντισταθεί σθεναρά στην προθυμία του κατασκευαστή να τα βερνικώσει και να τα κάνει «ξανά σαν καινούργια». Με το ίδιο σθένος είχε αντισταθεί και στη διάθεση της προηγούμενης υπαλλήλου του να τα ξεσκονίζει τακτικά. Η σκόνη ταίριαζε αφάνταστα με το περιβάλλον που είχε ονειρευτεί.

Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να παραιτηθεί η υπάλληλος που κάποια μέρα δήλωσε ότι δεν μπορούσε να δουλεύει σ' εκείνο το «αχούρι». Μια καθωσπρέπει κοπέλα, όπως την είχε φανταστεί, μια κοπέλα που σύντομα θα βολευόταν θαυμάσια στο ρόλο της “δούλας και κυράς” όπως έλεγε η γιαγιά της. Ρόλο με τον οποίο η ίδια ποτέ δεν θεώρησε ότι θα μπορούσε να συμβιβαστεί. Προς αγανάκτηση της μαμάς της αλλά και

ολόκληρου του θηλυκού κλάδου της ευρύτερης οικογένειάς τους που με καμάρι έφερε τον πεντακάθαρο και καλοσιδερωμένο τίτλο της «άξιας νοικοκυράς».

Ύστερα ένας φίλος του Λεωνίδα, που εκτός των άλλων ιδιοτήτων του ήταν και δάσκαλος καλλιγραφίας –πρώτη φορά άκουγε η κοπέλα ότι υπήρχε και τέτοιος δάσκαλος–, σχεδίασε γράμματα πάνω σε παλαιωμένο πάπυρο και μετά χρειάστηκαν τρία μερόνυχτα για να τα κολλήσουν – τόσο δύσκολο ήταν να τοποθετηθεί ο πάπυρος πάνω στο τζάμι χωρίς να φαίνονται τα σημάδια της κόλλας και χωρίς να αλλοιωθεί το φυτικό χρώμα που είχε χρησιμοποιηθεί. Το αποτέλεσμα τους δικαίωσε, άλλα τρία μερόνυχτα τα έπιναν ευτυχείς στην υγεία του μερακλή καλλιτέχνη και του μερακλή ιδιοκτήτη και ανάμεσα στις αναθυμιάσεις του αλκοόλ και του καπνού διάβαζαν και ξαναδιάβαζαν ηδονικά την επιγραφή και δάκρυζαν συγκινημένοι.

Ο Λεωνίδας κάποια στιγμή της ανακοίνωσε ότι αν κάποιος, κάποτε, τολμούσε να του καταστρέψει τη βιτρίνα, θα τον καρύδωνε με τα χέρια του και μετά θα αυτοκτονούσε. Εξ αυτού, την έπιανε δέος κάθε φορά που –σπάνια βέβαια, και μόνο όταν ήταν εντελώς αναπόφευκτο– έπρεπε να καθαρίσει το κρύσταλλο από τη μέσα μεριά, ισορροπώντας στα ρω ενός έρωτα* και στις αναζητήσεις κάποιου που έψαχνε τον χαμένο του χρόνο**. Μπορεί να μην τον είχε ικανό να πατήσει ούτε κάμπια κρυμμένα κάτω από τρεις τόνους πευκοβελόνες γιατί θα την εντόπιζε με τις κεραίες της ζωοφιλίας του τεντω-

* Αναφορά στην ποιητική συλλογή του Οδυσσέα Ελύτη, *Τα Ρω του Έρωτα*.

** Αναφορά στο μυθιστόρημα του Μαρσέλ Προυστ, *Αναζητώντας τον χαμένο χρόνο*.

μένες και θα την απέφευγε με οποιονδήποτε τρόπο, αλλά βλέποντάς τον πως, μιλώντας για τη βιτρίνα του μαγαζιού και για τα χειροποίητα και «μοναδικής αξίας γράμματα» της επιγραφής, μεταλλάσσόταν σε άλλον άνθρωπο, όσο να πεις ένα φόβο τον είχε.

Εκείνο πάντως που της είχε κλέψει την καρδιά ήταν ένα ιδιότυπο κουδουνάκι σε σχήμα αγγέλου, με πλήρη εξάρτηση. Δηλαδή με φτερά, χιτώνα, φωτοστέφανο και σάλπιγγα. Ένα αγγελάκι από μπρούντζο, όχι μεγαλύτερο από μια παλάμη, μια μινιατούρα που είχε φέρει από κάποιο ταξίδι του στον Ισημερινό ο θεός του Λεωνίδα.

Το δώρο είχε κρεμαστεί πάνω από την είσοδο και, κάθε φορά που κάποιος άνοιγε την πόρτα, χτυπούσε χαριτωμένα τις φτερούγες του βγάζοντας έναν μελωδικό ήχο που ειδοποιούσε για την άφιξη. Ο ίδιος αγαπημένος θεός, όπως είχε μάθει αργότερα, συμβολαιογράφος στο επάγγελμα και ανύπαντρος, είχε κληροδοτήσει στον Λεωνίδα, εκτός από τη χαριτωμένη μινιατούρα, και μια σεβαστή περιουσία που του επέτρεπε να μη στενοχωριέται αν το αγγελάκι δεν χτυπούσε και τόσο τακτικά τις φτερούγες του.

Σκουρόχρωμα ξύλινα ράφια που άγγιζαν το ταβάνι κάλυπταν τους τρεις τοίχους και σχημάτιζαν ένα δρύινο Π – ο τέταρτος τοίχος ήταν η τζαμένια βιτρίνα. Ένας φθαρμένος δερμάτινος καναπές –«Τσέστερφιλντ» έγραφε το διαβατήριό του, Άγγλος υπήκοος, κοσμοπολίτης, εκεί το έμαθε αυτή, ποτέ δεν είχε φανταστεί πως υπήρχαν και καναπέδες με ονοματεπώνυμο–, μια ασορτί πολυθρόνα με ψηλή πλάτη, σαφώς σε καλύτερη κατάσταση και άλλες εφτά βελούδινες διασκορπισμένες στο χώρο –δυο μπλε της αεροπορίας, δυο πράσινες του άγουρου αμύγδαλου, δυο μοβ του κυκλάμινου

και μία μοναδική στο χρώμα της φράουλας–, με ισάριθμα χαριτωμένα τραπεζάκια δίπλα τους, έδιναν αίσθηση σπιτίσιας οικειότητας.

Ένας υποτυπώδης χώρος υποδοχής μέσα στον οποίο υπήρχε και το δικό της, μικρό γραφείο, περιχαρακωνόταν φιλότιμα από τέσσερις περίτεχνες ανθοστήλες που αγόγγυστα κουβαλούσαν ισάριθμα κασπό από αλπακά, σφυρηλατημένα από κάποιον άσημο καλλιτέχνη του περασμένου αιώνα. Τα κασπό είχαν ενίοτε φρέσκα λουλούδια, άλλοτε αποξηραμένες συνθέσεις.

«Θα μου πεις τι εννοείς όταν λες ότι πρέπει να διαλέγουμε τους ανθρώπους; Με ποια έννοια ακριβώς;» επιμένει το αγόρι, αναγκάζοντάς την να αναδυθεί από τις σκέψεις της.

Του εξηγεί –και μάλιστα απορεί πώς το κάνει αυτό παρουσία ενός άγνωστου– ότι καλό είναι να αράζουμε δίπλα σε ανθρώπους που κοιτάνε την ίδια θάλασσα μ' εμάς. Και μόλις λέει «θάλασσα», τσαφ! έρχεται η αποκάλυψη· αυτό που τόση ώρα τριγυρίζει τα ρουθούνια της και το ένιωσε με το που μπήκε ο νεαρός, ε, λοιπόν, είναι η μυρωδιά της φουρτουνιασμένης θάλασσας.

Χαρούμενη για την ανακάλυψή της τον ακούει να λέει, σχεδόν με αηδία, ότι αν μιλάει για άραγμα αυτός πάει πάσο, δεν συνεχίζει.

«Εγώ θέλω να ταξιδέψω, άκου εκεί να αράξω! Προς το παρόν σπουδάζω για να κάνω το χατίρι των γονιών μου. Αλλά... εμένα με καρτεράνε οι θάλασσες όπως λένε και οι ποιητάδες!»

Συμφωνεί. Να ταξιδεύουμε λοιπόν με ανθρώπους που αγαπάνε τις ίδιες θάλασσες μ' εμάς και ο νέος εξανίσταται.

«Γιατί; Είδες τον Καββαδία να γράφει για κάποιον φίλο του στα ταξίδια; Μια πόρνη* μόνο γνωστή συνάντησε, και αυτό ήταν όλο! Το ταξίδι είναι ο σκοπός και ο φίλος σου!»

Εδώ την πιάνει αδιάβαστη, θα έλειπε στο μάθημα για τον Καββαδία. Του θυμίζει ότι πριν λίγο της είχε μιλήσει για τη μοναξιά που χτυπάει κόκκινο, άρα τη φοβάται. Μήπως και ποιος δεν... Γιατί να μιλάει λοιπόν για μοναχικά ταξίδια; Το βλέμμα του παιδιού γίνεται ονειροπόλο.

«Είναι αλήθεια... Κάτι τέτοιες νύχτες που το όνειρό μου να ταξιδέψω φαίνεται ακόμη μακρινό και εγώ νιώθω τόσο μόνος, αν δεν έχω από αυτά...» δείχνει αυτά που αναπαύονται πάνω στους πάγκους και τα ράφια, «... δύσκολα τη βγάζω καθαρή... Και μη μου πεις ότι χρειάζομαι φίλους και κάποιον, κάποια να μ' αγαπάει» την προλαβαίνει που ετοιμαζόταν να το πει. «Έχω τα όνειρά μου, έχω κι αυτά...» δείχνει πάλι τα ράφια. «Καμία αγάπη δεν θέλω να με κρατήσει εδώ, όχι τώρα πάντως!»

Τα μάτια του πετούν σπίθες και τα μαλλιά του φλόγες, γλείφουν τον πολυέλαιο.

*«Θα πάγω σ' άλλη γη, θα πάγω σ' άλλη θάλασσα. Μια πόλις άλλη θα βρεθεί καλλίτερη από αυτή... Θα ταξιδεύω και θα γράφω ακουμπισμένος στην κουρπαστή. Ονειρεύομαι άλλες θάλασσες, ξένες, άλλους ανθρώπους, άλλες λαλιές και σκέψεις. Κι ας με πλακώσουν, τα κύματα με τους αφρούς τους, ας με βυθίσουν...»***

* Αναφορά στο ποίημα του Νίκου Καββαδία, «Kasbah».

** Από το ποίημα του Κωνσταντίνου Καβάφη, «Η πόλις».

«Η ανάγνωση, όπως και η συγγραφή,
τελικά είναι αγρύπνια» λέει της Θεολογίας
ο βαθυστόχαστος ιδιοκτήτης του Φεγγαριού,
βιβλιοπωλείου που διανυκτερεύει για να βρίσκουν
εκεί καταφύγιο οι αθεράπευτα βιβλιομανείς,
και την προσλαμβάνει.

Μια νύχτα που η πόλη δακρύζει από την πυκνή
ομίχλη, το Φεγγάρι δέχεται κάθε είδους επισκέπτες:
εραστές της λογοτεχνίας, προδομένες υπάρξεις,
οικονομικούς και ερωτικούς μετανάστες, διανοούμενους
και τύπους λαϊκούς, επιχειρηματίες και καλλιτέχνες,
ορθολογιστές και ρομαντικούς, ακόμη και ήρωες του Σαίξπηρ.
Όλοι τους, μέσα στη ζεστασιά του Φεγγαριού, θα απλώσουν
την προσωπική τους πραγματεία, τις πληγές, τα όνειρα,
τις χαρές και τις λύπες τους, αγωνίες, ελπίδες και δεδομένα
και θα γεμίσουν τις ώρες της αγρύπνιας
μέχρι ο ήλιος να λάμψει πάλι.

ISBN: 978-618-03-3418-0

9 786180 334180

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 83418

metaixmio.gr

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ
ΚΑΙ ΣΕ
e-book